

Związek Gmin i Powiatów
Subregionu Centralnego
Województwa Śląskiego

Fundusze Europejskie

Regionalna Rada ds. Sprawiedliwej Transformacji

Zmiany legislacyjne pod kątem przejmowania mienia z SRK

26 maja 2023 r.

Fundusze Europejskie
dla Śląskiego

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Województwo
Śląskie

Związek Gmin i Powiatów
Subregionu Centralnego
Województwa Śląskiego

Rola gminy w planowaniu przestrzennym

Wśród zadań własnych gminy wskazanych w art. 7 ust 1. Ustawy o samorządzie gminnym znajdują się kwestie związane z **ładem przestrzennym, gospodarką nieruchomościami, ochroną środowiska i przyrody oraz gospodarką wodną.**

Planowanie przestrzenne w gminie obecnie opiera się na:

Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy

Obecnie główny dokument
określający politykę
przestrzenną gminy. Ma zostać
zastąpiony planem ogólnym.

Miejscowym Planie Zagospodarowania Przestrzennego

Określającym przeznaczenie,
warunki zagospodarowania
i zabudowy terenu oraz
rozmieszczenie inwestycji
celu publicznego.

Związek Gmin i Powiatów
Subregionu Centralnego
Województwa Śląskiego

Rola gminy w planowaniu przestrzennym

Gmina może opracować **strategię rozwoju**, w której określa między innymi:

Oczekiwane
rezultaty
planowanych
działań

W tym **w wymiarze
przestrzennym**, oraz
wskaźniki ich osiągnięcia

Ustalenia
i rekomendacje

W zakresie kształtowania
i prowadzenia **polityki
przestrzennej** w gminie

Model struktury
funkcjonalno-
przestrzennej
gminy

Obszary
Strategicznej
Interwencji
kluczowe dla gminy

O ile zostały zidentyfikowane,
wraz zakresem planowanych
działań

Związek Gmin i Powiatów
Subregionu Centralnego
Województwa Śląskiego

Rola gminy w planowaniu przestrzennym

Projekt strategii rozwoju gminy jest przedkładany zarządowi województwa w celu wydania **opinii dotyczącej sposobu uwzględnienia ustaleń i rekomendacji w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej w województwie** określonych w strategii rozwoju województwa.

Rola gminy w planowaniu przestrzennym

W gminie może zostać również wyznaczony **obszar zdegradowany i obszar rewitalizacji**, dla których opracowywany zostaje **Gminny Program Rewitalizacji**, który zawiera między innymi:

Wskazanie sposobu realizacji gminnego programu rewitalizacji **w zakresie planowania i zagospodarowania przestrzennego**

Wskazanie zakresu **niezbędnych zmian w studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy**

Wskazanie **miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego koniecznych do uchwalenia lub zmiany**

W przypadku wskazania konieczności uchwalenia miejscowego planu rewitalizacji, **wskazanie granic obszarów, dla których plan ten będzie procedowany łącznie z procedurą scaleń i podziałów nieruchomości, a także wytyczne w zakresie ustaleń tego planu**

Załącznik graficzny przedstawiający podstawowe kierunki zmian funkcjonalno-przestrzennych obszaru rewitalizacji

Związek Gmin i Powiatów
Subregionu Centralnego
Województwa Śląskiego

Rola gminy w planowaniu przestrzennym

Terytorialny Plan Sprawiedliwej Transformacji Województwa Śląskiego 2030 (przyjęty Uchwałą Zarządu Województwa Śląskiego Nr 2326/383/VI/2022 z dnia 21 grudnia 2022 r.) zakłada, że spójne z nim będą **strategie rozwoju gmin** oraz **Gminne Programy Rewitalizacji** spełniające wymogi strategii terytorialnych, uwzględniające kompleksowe podejście do rewitalizacji społecznej, gospodarczej, środowiskowej, technicznej i przestrzennej obszarów zdegradowanych, **w tym pogórnich i przemysłowych.**

Do gmin w transformacji górniczej zaliczono **64**, z czego **40** znajduje się w **Subregionie Centralnym**. **22** z nich są wskazane jako gminy **z problemami przestrzennymi**, a **18** boryka się z kwestiami **społeczno-przestrzennymi**.

Związek Gmin i Powiatów
Subregionu Centralnego
Województwa Śląskiego

Przejmowanie terenów pogórnicznych i przemysłowych

Wyzwaniem dla gmin w transformacji górniczej jest **znaczny udział terenów pokopalnianych, przemysłowych i przemysłowych oraz terenów, na których wystąpiły lub wystąpią skutki eksploatacji górniczej.**

Istotnym problemem jest **zagospodarowanie terenów** po zakończonej eksploatacji górniczej.

Związek Gmin i Powiatów
Subregionu Centralnego
Województwa Śląskiego

Przejmowanie terenów pogórnicznych i przemysłowych

Kluczowym jest, aby **nie doprowadzić do utraty gospodarczych funkcji**, pełnionych dotąd przez tereny pogórniczne i przemysłowe.

Tereny pogórniczne i przemysłowe powinny stać się miejscami, w których:

Ulokowany zostanie
innowacyjny
i
wysokotechnologiczny
przemysł

Gospodarka zostanie
przekierowana na
ścieżkę **zielonego,**
inteligentnego
i **cyfrowego wzrostu**

Będzie wzmacniany
potencjał lokalnej
przedsiębiorczości

Tworzone będą
wysokiej jakości
miejsca pracy
budujące przewagę
konkurencyjną
regionu

Związek Gmin i Powiatów
Subregionu Centralnego
Województwa Śląskiego

Przejmowanie terenów pogórnicznych i przemysłowych

Samorządy od kilku lat apelują o reformy legislacyjne, które usprawnią proces sprawiedliwej transformacji, szczególnie w kontekście dalszego racjonalnego gospodarowania mieniem pokopalnianym. Tereny te nierzadko znajdują się w centrach miast. Brak możliwości sprawnego działania przekłada się na blokady rozwojowe.

Art. 23 ust.1 ustawy z dnia 7 września 2007 r. o funkcjonowaniu górnictwa węgla kamiennego.

Propozycje zmian legislacyjnych zgłaszane przez samorządy

Dokonywanie **na wniosek gminy darowizny mienia, bez jakichkolwiek obciążeń, na rzecz gminy górniczej**, na cele związane z realizacją urządzeń infrastruktury technicznej lub innych celów publicznych, a także w celu pobudzania aktywności gospodarczej w gminie górniczej.

Nieodpłatne przekazanie jednostkom samorządu terytorialnego przez Skarb Państwa (SP) prawa własności nieruchomości będących w użytkowaniu wieczystym JST.

Nieodpłatne przekazanie JST prawa własności gruntów SP w użytkowaniu wieczystym SRK S.A. nie wykorzystywanych przez tę Spółkę do celów likwidacji podmiotów górniczych lub odwadniania wyrobisk górniczych wraz z wygaszeniem z mocy prawa użytkowania wieczystego takich gruntów.

Nieodpłatne przekazanie JST prawa własności gruntów SP w stosunku do których SRK S.A. nie uzyskało do tej pory prawa użytkowania wieczystego wraz z wygaszeniem wszystkich roszczeń z tego tytułu.

Nieodpłatne przekazanie JST prawa własności gruntów SP we władaniu (użytkowaniu wieczystym) PKP, a wykorzystywanych lub planowanych do wykorzystania przez JST **na cele transportu i rekreacji** np. drogi, ścieżki rowerowe, chodniki, promenady, ścieżki edukacyjne, obiekty sportowe i inne wraz z wygaszeniem z mocy prawa użytkowania wieczystego takich gruntów, jeżeli zostało ono ustanowione.

Propozycje zmian legislacyjnych zgłaszane przez samorządy

Ujednolicenie struktury własnościowej gruntów, w taki sposób, aby danym obszarem przemysłowym (pogórnicznym) **dysponował jeden podmiot:**

- **Gmina** na terenie której znajduje się taki teren lub
- **Skarb Państwa pod zarządem Starosty.**

Wyodrębnienie rządowego programu np. w ramach Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej (nie tylko środków unijnych) których celem będzie **finansowanie przekształceń terenów przemysłowych.**

Zarezerwowanie przez SRK S.A. (SP) środków na ewentualne roszczenia byłych właścicieli/podmiotów gospodarczych oraz środków na tzw. Fundusz Zagospodarowania Przestrzennego, tj. środki dla gmin na sporządzenie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego czy badań gruntu jako element dokumentacji niezbędnej do komercjalizacji (sprzedaży) przejętego terenu.

Przejmowanie terenów pogórnicznych i przemysłowych

Pozostałe kwestie wymagające uregulowania:

- **Doprecyzowanie definicji terenu pogórniczego**, przez uznanie za taki także obszaru, na który bezpośrednio oddziałuje zakład górniczy (np. poprzez prowadzone pod ziemią wydobywanie).
- Uregulowanie kwestii związanych z **możliwością ubiegania się o środki FST** dla obiektów pogórnicznych i przemysłowych, które zostały już przejęte przez gminę, i **do których częściowo wprowadzone zostały już nowe funkcje**.

Związek Gmin i Powiatów
Subregionu Centralnego
Województwa Śląskiego

Mariusz Śpiewok

Przewodniczący Zarządu Związku Subregionu Centralnego

**ZWIĄZEK GMIN I POWIATÓW
SUBREGIONU CENTRALNEGO WOJEWÓDZTWA ŚLĄSKIEGO**

ul. Wincentego Pola 16

44-100 Gliwice

Tel. (32) 461 22 50

biuro@subregioncentralny.pl